

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΑ :

ΑΝΟΜΟΙΩΣΗ.

Ὁ σοφὸς καθηγητὴς τῆς γλωσσολογίας κ. Χατζιδάκις μιῶντας κάπου στὰ ΜΝΕ. α', 153 γιὰ τὴ συλλαβικὴ ἀνομοίωση ὑποσημειώνει τὰ ἑξῆς :

«Ὁ ἐν Παρισίοις κ. Ἰωάννης Ψυχάρης κατέχων τὸ χάρισμα νὰ διδάσκη ἀξιωματικῶς περὶ ὧν συνήθως ἀγνοεῖ, ἀποφαίνεται ἐν Revue Critique 1887 σελ. 364 ὅτι τὸ -βιβάζω διδάσκαλος κτλ. ἀπόλεσαν πρῶτον τὸ ι, ὥστε ἐγένοντο **ββάζω, δδάσκαλος** καὶ ἔπειτα δι' ἀπλοποιήσεως **βάζω, δάσκαλος**. Περιττὸν βέβαια νὰ εἶπω πρὸς τὸν Ἕλληνα ἀναγνώστην ὅτι τοιαῦται τερατώδεις λέξεις **ββάζω δδάσκαλος** οὐδέποτε ἐλέχθησαν καὶ ὅτι ἡ συγκοπὴ τῆς ἐτέρας τῶν δύο ὁμοίων συλλαβῶν εἶναι συχνότατον φαινόμενον ἐν πάσῃ γλώσσῃ». (*)

Ἐπειδὴς κἄγὼ εἶμαι «Ἕλληνας ἀναγνώστης» καὶ μάλιστα ἀπ' τοὺς λίγους ποὺ νιώθουν κατάβαθα τὸ Χατζιδάκι, κἔχτιμῶ τῇ δουλειά του τὴν ἀξία ὅσο καὶ τὴν κακοθιεία του, πιχειρίζομαι νὰ πῶ τῇ γνώμῃ μου στὴν πρόκληση ἀφτῆ τοῦ κ. Χ. γιὰ κάθε Ἕλληνα ἀναγνώστη.

Δὲν καταλαβαίνω τί ἐννοεῖ ἓνας γλωσσολόγος ὅταν λέει «τοιαῦται τερατώδεις λέξεις **ββάζω δδάσκαλος**» ἐνῶ ἀκοῦμε κάθε μέρα γῦρο μας σὲ κάθε χώρα ποὺ κανονικὰ ξεπέφτουν τὰ ἄτονα **ου** καὶ **ι** ἐτοῦτες τὶς λέξεις: **β'βάλι, β'βός, νὰ -β'βαθεῖς, τοῦ -β'βλίου σ'** (=τὸ βιβλίον σου), **τί -δ'δάχνεις** κτλ. κιάκόμα: **σ'σάμ' σ'σουράδα** κτλ.

Τώρα παρακαλῶ τὸν ἀπροσωπώληφτο ἀναγνώστη ποὺ νιώθει λίγο, νὰ μοῦ πεῖ: Ἐάν καμμιά ἀπ' ἀφτὲς τὶς λέξεις τύχαινε νὰ περάσει σέμᾶς τοὺς ἄλλους, ἔτσι ξετελειωμένη μὲ ξεπεσμένο δηλαδὴ τὸν πρωτοσύλλαβο φωνήεντα φτόγγο καὶ τὴν παίροναμ σὲ χρῆση ἡμεῖς ποὺ μιλάμε τὴν κοινὴ ἑλληνικὴ, ποὺ δὲν ἀπορορήχτουμε τὰ ἄτονα **ου, ι**, πῶς θὰ τὴν προφέρναμε; Πῶς ἀλλιῶς, παρὰ **βάλι, βός, βλίον, σάμ** κτλ.;

Τί θὰ φταίγανε λοιπὸν ἀφτὲς οἱ λέξεις ἃ βρισκότανε κάνας ἐπιστήμονας καὶ ξηγοῦσε τὸ πῶς γίνανε καὶ πῶς πρωτοπροφερθῆκανε; ὥστε νὰ βρεθῆι καὶ κάποιος **δάσκαλος** νὰ τὶς βροῖσει: «τερατώδεις»!

Τώρα ἂν ἀφτὸς ὁ δάσκαλος τύχαινε νάχει στὸ ἐνεργητικὸ του τὴν ἐπιστημονικὴ ἀξία τοῦ κ. Χατζιδάκι, τότες τόσο τὸ χειρότερο γιὰ λόγου του.

Μὰ θὰ μοῦ πῆτε ἀφτὸς τὰ ξηγάει ἀλλιῶς: «Ἡ συγκοπὴ τῆς ἐτέρας τῶν δύο ὁμοίων συλλαβῶν εἶναι συχνότατον φαινόμενον ἐν πάσῃ γλώσσῃ».

Δὲν ξαίρω τί γίνεται στίς ἀποδέλοιπες γλώσσες, μὰ στὴ δική μας, τὸ πρᾶμα δὲ γίνεται ὅπως τὸ λέει ὁ κ. Χ. στὰ ΜΝΕ. α', 323, ἢ ὅπως τὸ λέω γὼ στὴ Γραμμ. § 282 ἀκολουθώντας ἀφτόνα τότες ἀκόμα. Δὲν ἀποκόβεται δηλαδὴ μὲ μιᾶς συλλαβῆ ἀλάερον ὅπως φαίνεται μὲ πρώτη ὄψη

Τέτοια ξήγηση πρωτοδόθηκε ἀπ' τοὺς Γερμανοὺς Kühner-Blass στὴν ἑλληνικὴ γραμματικὴ Α', σ. 285 γιὰ τὶς ἀρχαῖες λέξεις: **ἀμφορεὺς** ἀντὶς **ἀμφιφορεὺς**, **ἀρνακίς** ἀντὶς **ἀρνονακίς** κτλ. κτλ. δικαιολογημένα βέβαια γιὰ τὶς ἀρχαῖες γλώσσες, ποὺ δὲ μιλοῦνται πιά, βλέπουμε τὶς λέξεις γραμμένες μονάχα. Ἐτσι ἀπ' τὸ **ἀμφιφορεὺς** > **ἀμφορεὺς** λείπει ἡ συλλαβὴ **-φι-**, ἀπ' τὸ **ἀρνονακίς** > **ἀρνακίς** ἡ συλλαβὴ **-νο-** κτλ.

Καὶ μὴ ξαίροντας ἀκριβολογημένα μῆτε τὴν προφορὰ τῶ φτόγγων, μῆτε τοὺς φωνητικὸς νόμους τὰ ξηγάμε πάντα **ἀδρομερῶς** ὅπως δὲ τὸ λέει ὁ κ. Χ. δηλ. χοντρικά, καὶ μὲ συμπερασμούς.

(*) Εἴδετε τὴ μαλακούσινα ποὺ ἐκφράζεται; Μπαράβ δάσκαλε!

Σε μιὰ γλώσσα ὅμως ζωντανὴ καὶ μιλούμενη καὶ μάλιστα τὴ δική μας, πού νιώθουμε κι ἀκοῦμε καὶ τὴν προφορὰ τῶν φτόγγων καὶ τὶς μεταβολές τους, χρῶστοῦμε νὰ ξηγοῦμε ψιλολογημένα τοὺς διάφορους νόμους τῆς φτογγοπαθιᾶς τῆς. Λοιπó: Στὴν πατρίδα μου Ἄρτάκη λέμε τό: *κάθεται* τέσσερω λογιῶ, δηλαδή:

κάθεται, τὸν ἀφθαρτο τύπο.

κάεται, μὲ ξεπεσμένο τὸ δοντικὸ **θ** πρὶν ἀπ' τὸ δοντικὸ **τ** γιὰ ξέμοιασμα: **θ** + **τ** > ' + **τ**

κᾶτι μὲ μακρόχρονο καὶ περισπᾶμενο τὸ **α**.

κάται μὲ τὸ συνηθισμένο τὸ **α**.

Ἐπίσης εἶναι μαρτυρημένοι ἀφτοὶ οἱ τύποι πού τοὺς ἔχω ἀκούσει ὅλους σὲ διάφορες χῶρες:

πρόβατα, ὁ ἀφθαρτος τύπος.

πρόατα, μὲ ξεπεσμένο τὸ χειλικὸ **β** κατόπι ἀπ' τὸ χειλικὸ **π** γιὰ ξέμοιασμα.

πράατα, μὲ ἀφομοιωμένο τὸ **ο** σὲ **α** ἀπ' τὸ ἀκόλουθο δυνατότερο **α**.

πράτα, μὲ συντραβηγμένα τὰ δυὸ **α** σὲ ἓνα.

Ὁ τύπος *πράατα* καὶ ὁ τύπος *κᾶται* εἶναι ἴδιοι μὲ τὴ διαφορὰ στὸ *κᾶται* πού ἔρχεται ἀπ' τὸ *κάεται* ἐπειδὴ γίνεται πρῶτα συνίζηση τοῦ **αε** *κάεται*, κῦστερα ἢ ἀφομοίωση τοῦ ὑποταχτικῶ **ε** σὲ **α** (φωνοσυρμὴ), ἀκούεται ἐνάμιση **α** δηλ. εἶδος μακρόχρονο περισπᾶμενο **ᾶ**, ἐνῶ στὸ *πράατα* πού γίνεται ἀπ' τὸ *πρόατα* ἐπειδὴ τὸ τονισμένο **ό** δὲν κάνει συνίζηση μὲ τὸ ἀκόλουθο δυνατότερο **α** μόνε ἀλάκερο ἀφομοιώνεται σὲ **ά** τονισμένο, γιὰ τοῦτο ἀκούγονται δυὸ συνεχικὰ ἀλάκερα **άα**. Ἄπ' ἀπτά λοιπὸν τὰ δυὸ ὀλοφάνερα καὶ χεροπιαστὰ παραδείγματα φαίνεται πῶς σὲ ὅσα καταλογίζει ὁ κ. Χατζιδάκις στὰ Μ Ν Ε. *α'*, 223-225 καὶ σὲ ὅσα ἄλλα καταλογίζει ἐγὼ στὴ Γραμματικὴ μου στὸ κεφάλαιο Ἀποκοπὴ σελ. 87-89 τίποτε ἄλλο δὲ γίνεται παρὰ ὁ συνηθισμένος ξεπεσμός γιὰ ξέμοιασμα τοῦ ἐνὸς ἀπὸ δυὸ ἴδια ἢ ὅμοια σύφωνα πού βρῖσκονται σὲ δυὸ συνακόλουθες συλλαβές.

Ὅπως δηλ. στὸ *πλαγιάβλι* > *παγιάβλι* ξεπέφτει τὸ **λ** γιὰτὶ ἀκολουθᾷει κιᾶλλη συλλαβὴ μὲ **λ**, καὶ στὸ *χουσόφρα* > *χουσόφα* ξεπέφτει τὸ **ρ** γιὰτὶ προϋπάρχει ἄλλη συλλαβὴ μὲ **ρ**. ἔτσι καὶ στὰ: *σταφυλο(λ)ογῶ*, *βορβο(ρ)όπηλα* κτλ. ξεπέφτει τὸ ἐν ἀπ' τὰ δυὸ **λ** ἢ τὸ ἐν ἀπ' τὰ δυὸ **ρ**.

Ὅπως λοιπὸ στὴ σύνθεση λ.χ. στὸ *θεο-όρατος* > *θεόρατος* δὲ λέμε πῶς ξεπεσε συλλαβὴ παρὰ πῶς ἀπλοποιήθηκαν τὰ δυὸ **ο** σὲ ἓνα ἔτσι καὶ σ'ἀφτά μετὰ τὸν ξεπεσμό τοῦ **λ**: *σταφυλο'ογῶ*, ἢ τοῦ **ρ**: *βορβο'όπηλα* καμιά συλλαβὴ δὲν ξεπέφτει μόνε συντραβιοῦται τὰ δυὸ **ο** σὲ ἓνα: *σταφυλογῶ βορβόπηλα*, ἢ τὰ δυὸ **α**: *κα(τ)αταχιερός* > *καταχιερός* κτλ. ἢ τὰ δυὸ **ου**: *ξαναπου(π)ουλιάζω* > *ξαναπουλιάζω*, ἢ τὰ δυὸ **ε**: *πε(λ)ελός* > *πελός* κτλ. ἢ τὰ δυὸ **τ** *σιαματη(τ)ήρα* > *σιαματήρα* κτλ. κτλ. Ἄμα πάλε μετὰ τὸν ξεπεσμό τοῦ προστριβᾶμενου φθόγγου (σύφωνου) συγκρουστοῦνε δυὸ διαφορετικὰ φωνήεντα λ.χ. *καη-τύχη* > *κα'ητύχη*, *τεσεεράρα* > *τεσε'άρα*, *καμηλολάτης* > *καμηλό'άτης*, *δρολαιλάπι* > *δρο'αίλαπι* κτλ. κτλ. τότες γίνεται πρῶτα ἢ ἀφομοίωση τῶ συγκρουομένων φωνηέντων (ἢ φωνοσυρμὴ) κῦστερα ὁ συντραβηγμός τῶ δυὸ φωνηέντων πού ἀφομοιωθήκανε σὲ ἓνα (καθὼς ἀπὸ καιρὸ τῷχῳ διδάξει διάπλατα σὲ ἀρθρο μου στὸ «Νουμὰ» ἀριθ. 335 καὶ 336 πού τὸ φωτίστηκα, ὅτα βροικόμενεσ' στὰ περίγυρα τῶν Σαραντακκλησιῶνε, καὶ στὴ Γραμματικὴ μου κατόπι σὲ ἀπόσωμα σελ. 547, γιὰτ' εἵτανε πιά ξετυπωμένος κι ὁ β' ὁ τόμος).

Ὅπως λοιπὸ στὰ σύθετα: *νιο-ύπατρος* > *νιοῦπατρος* > *νιοῦπαντρος*, *κριατο-ελά* > *κριατο'λιά* > *κριατολιά*, *ἀλατο ἄρμη* > *ἀλαταάρμη* > *ἀλατάρμη* κτλ. ἀφομοιώνεται πρῶτα τὸ ἀδυνατότερο πρὸς τὸ πλαγινὸ του δυνατώτερο κῦδτερα ἀπλοποιοῦνται τὰ δυὸ σὲ ἓνα, ἔτσι κ σ'ἄφτά, πού ξεπέφτει ἀπ' ἀνάμεσα σύφωνο καὶ συγκρούγονται δυὸ διαφορετικὰ φωνήεντα λ.χ.

κα'ητύχη > *κα^ατύχη* > *κατύχη*

δρο'ελάπι > *δρο'λάπι* > *δρολάπι* κτλ. κτλ.

σὰν τὸ *κάεται* > *κά'ται* (= *κᾶται*) > *κάται*.

καί : κα'ένας > καάνας > κάνας, καμηλο'άτης > καμηλαάτης > καμηλάτης κτλ.
σάν τὸ πρό'ατα > πράατα > πράατα.

Τὸ λοιπὸν ἀλάκρη συλλαβή, ξετελειωμένη, ἔτσι στὰ καλὰ καθούμενα μεμιάς δὲν ξεπέφτει μαζωμένη ἀπὸ μιὰ λέξη, φτογγολογικὰ τουλάχιστο.

Ἄφτὰ γιὰ τὸν ξεπεσμό ἢ τὴν ἀποκοπή, ἢ τὴν ἀποβολὴ συλλαβῆς ἀνάμεσα ἀπ' τὴ λέξη. Γιὰ τὴν ἀποκοπή τῆς ἀπ' τὴν ἀρχὴ τῆς λέξης φαίνεται πὼς συνεργοῦνε ἄλλοι νόμοι δλότελα ἀντίθετοι, δηλ. ξεπέφτει πρῶτα τὸ φωνήεντο : σεισουράδα > σ'σουράδα κῦστερα ἀπλοποιοῦνται τὰ δυὸ ἀρχικὰ ἴδια σύφωνα σὲ ἓνα. Ἔτσι δηλ. πὺ τὸ λέει ὁ Ψυχάρης.

Ἄμα προσέξεις στὰ ντόπια θάκουσαι ἀκόμα : σ'σουράδα, σ'σαμόλαδο, β'βου-
νια, δ'δουμάρης ἀκόμα καὶ Δ'δουμότειχο (Νότια Θράκη). Μόνον τὸ δάσκαλος δὲν
ἄκουσα μὲ διπλὸ δ, μὰ ἀφτὸ βλέπετε εἶναι ἀρχαιότερο καὶ πανελληνίον κῆχει
συμμορφωθεῖ.

Ὡστόσο κατὰ ἐπαγωγὴ ἔτσι πρέπει νὰ ξηγηθεῖ κι ἀφτὸ, ἀλλιῶς θὰ τὸ λέγαμε :
δι(δ)άσκαλος > διάσκαλος, γιὰ τὸ δ σὲ μετάφωνο δίφτογγο (Φιλῆντ. γραμ. § 87-
88), ὅτα δηλ. εἶναι πρὶν ἀπ' τὸ δυνατότερο φτόγγο, δὲν ἀφομοιώνεται μὲ δάφτονα (*)
δηλ. τὸ δα δὲ γίνεται ποτὲς σκέττο α.

Οὔτε β'βάζω δὲν ἔχω ἀκούσει μὲ διπλὸ β. Γιατὶ τὸ βεβάζω ἀπλὸ δὲν ἔφτασε
ὡς σῆμας· ὁ ἀνομοιωτικὸς ξεπεσμός γίνεται στὰ σύνθετα συ(β)ιβάζω, δια(β)ιβάζω,
ἀνα(β)ιβάζω κατα(β)ιβάζω, ἀπ' τὴ μέση τῆς λέξης. Τὸ ἀπλὸ βάζω συνεπαρμὸς
ἀφτωνῶνε μὲ τὸ βάλλω > βάνω.

Τὰ μεταβατικὰ μπάζω βγάζω γίνονται κατ'ἀνολογία ἀπ' τὰμετάβατα
μπαῖνω βγαῖνω.

Σημειῶνω ἐδῶ μερικὲς λέξεις πὺ ὁ Χ. τὶς ἔχει γιὰ παραδείγματα τῆς συλλα-
βικῆς ἀνομοίωσης ἐνῶ δὲν εἶναι :

τὸ *καρακρούνα* εἶνε συνεπαρμὸς τοῦ *καρακαξα+κουρούνα* καὶ τίποτες ἄλλο.

Πιὸ ἀπλοῖκῃ εἶναι ἡ ἐξήγησις τοῦ Βελβεντινοῦ *φιλοῦια* ἀπ' τὸ *φιλολογία*, λέει.
Ἔ σου τὴν ἀφέλεια δάσκαλε! *Φιλοῦια* εἶναι νέτη σκέτη ἢ γνωστότατη καὶ πάγκοινη :
ἀφιλογία δηλ. *ἀμφιλογία* (Φιλῆν. Γραμ. σελ. 412).

Ἐπίσης καθόλου δὲν εἶναι σύφωνος μὲ τὰ πράματα ὅτα μιλώντας γιὰ τὴ
φθογγικὴ ἀνομοίωση (M N E. α', σ. 330) λέει : «ὅτι... ὁ πρῶτος τῶν δυὸ ὁμοίων
φθόγγων μεταβάλλεται πρὸς ἀνομοίωσιν»

Ὡστόσο θὰ παραθέσω ἐδῶ μερικὰ παραδείγματα ἀφιλονίκητα, πὺ μεταβάλ-
λεται ὁ δέφτερος : α'. στὰ ἴδια σύφωνα :

ρ + ρ > ρ + λ : γούργουρας > γούργουλας, κορμάρι > κορμάλι, κριάρι > κριάλι,
Βενετσιάνικο : *carega+καθέδρα* > *καρέγκρα* > *καρέγκλα*.

ρ + ρ > ρ + ν : πορφύρα > πορφύνα.

λ + λ > λ + ρ : κεφαλαγία > κεφαλαργία.

λ + λ > λ + ν : Μελιγάλες > Μελιγάνες, (ἐ)λιλιφασκιά > λιλιφασκιά > λινοφασκιά
(Ἄξιά).

ν + ν > ν + λ : ἀνάχνος > ἀνάχλος.

δ + δ > δ + ν : σκορδογούδι > σκορδογούνη (Συνασό).

σ + σ > σ + τς : σκασουλήθρα > σκατςουλήθρα.

χ + χ > χ + φ : χρυσοχός > χρυσοφός.

φ + φ > φ + χ : (ἀδερφοφ(οι)τός >) ἀδερφοφτός > ἀδερφοφτός, (φανόφτης >) ἀφανόφτης > ἀφανόφτης.

(*) Κῦστερα ἔχει τὴν ἀναίθεια (πὺ μόνον ἓνας Χατζιδάκις μπορεῖ νὰ τὴν ἔχει), νὰ
γράφει πὼς οἱ ἄλλοι λένε «αὐτοσχέδια καὶ ἀσύστατα» ('Αθηνᾶς ΚΔ', σελ. 32). Ἄκουῖς ἐκεῖ
φιλολογία, λέει, φιλολογία!!!! Μαῖνη δάσκαλε, τὰ πολλὰ (!) σε γράμματα εἰς μανιὰν
περιτρέπει.

β'.) στὰ ἰδιοπρόφερα, πού σκηματίζεται δηλ. ὁ φραγμός τους ὁλότελα στὰ ἴδια στοματήσια κατατόπια (Φιλην. Γραμ. § 136):

$\beta + \varphi > \beta + \chi$: bouffa > βόχα.

$\beta + \varphi > \beta + \theta$: βλασφημῶ > βλασθημῶ > (σθ > στ) βλαστημῶ.

$\varphi + \beta > \varphi + \gamma$: φλέβα > φλέγα, φοβοῦμαι > φογοῦμαι.

$\pi + \mu > \pi + \nu$: (φλόμος) σπλόμος > σπλόνος, Πάτιμο > Πάτινο.

$\gamma + \chi > \gamma + \varphi$: γλείω > γλείφω, γλι(γ)χός > γλιφός.

γ'.) στὰ ὁμοιοπρόφερα, πού προφέρουνται δηλ. μὲ τὰ ἴδια πάνου-κάτου στοματήσια ὄργανα (Φιλην. Γραμ. § 135):

$\pi + \beta > \pi + \gamma$: περβόλι > περγόλι.

$\pi + \varphi > \pi + \chi$: (ἄποπτος) ἀπόφτι > ἀπόχτι (Καρδάμυλα) ἀψηφῶ > ἀψηχῶ.

$\pi + \varphi > \pi + \chi$: ἀσπόφυλλας > ἀσπόθυλλας (Νικαριά).

$\tau + \theta > \tau + \chi$: ξεστήθου > ξεστήχου.

$\gamma (=n \text{ final } \text{μντόπνοο}) + \mu > \gamma + \beta$: γαγγάμη > γαγγάβα.

Τὰ παραδείγματα ἀφτὰ εἶναι ξεσηκωμένα ἀπὸ βιβλίον πού ἐτοιμάζω: «Τὸ ξέμμοιασμα καὶ τὸ παρὰμμοιασμα στὴν Ἑλληνική», μὲ νέα ὀλωσδιόλου ἀποψη καὶ μὲ πολὺ διαφέρο.

ΑΘΗΝΑ.

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΣΕ ΚΑΠΟΙΑ ΒΙΒΛΙΑ. (*)

27

Ὁ κακὸς δαίμονας τῶν ἀπολυταρχικῶν ἡγεμόνων, θὰ εἶνε πάντα ὁ Βενιζέλος. Ἄν ὁ Μακιαβέλης ἐξοῦσε στὴν ἐποχὴ τοῦ μεγάλου πολιτικοῦ τῆς Ἑλλάδας, θὰ ἐτροποποιοῦσε τὰ συμπεράσματά του στὸν Ἡγεμόνα του.

28

Πολλοὶ ἀλλάζουν ἰδέες ἀπὸ μὸδα· ἐλάχιστοι ὁμως ἀπὸ ἐσωτερικὴ ἀνάγκη.

29

Ξέχασε τὸν ἑαυτό σου γιὰ νὰ σὲ θυμηθεῖ ἐκεῖνος.

30

Μὴν τρέχεις πίσω ἀπ' τὴ δόξα γιὰ νὰρθεῖ ἐκεῖνη νὰ σὲ βρεῖ ὅπου κι ἂν βρῖσκεσαι.. στὴν ἐρημιὰ σου. Κι ὅταν ἀκόμα ἔρθεῖ, δέξου τὴν μὲ δυσπιστία, ὅπως δέχεσαι μιὰ γυναῖκα. Εἶνε τὸ μόνον ἀντιφάρμακο ἐναντίον τῆς πικρίας στὴ ζωὴ.

31

Ἐπῆροεν ἓνας συγγραφεὺς στὴ Γερμανία πλούσιος καὶ κοσμικός, πού οἱ κριτικοὶ τῆς μὸδας τὸν εἶχαν ἀνεβάσει σὲ θεώρατα ὕψη καὶ τὸν ἔφεραν διαρκῶς ἀντιμέτωπο στὸ Νοβαλῖς.

Ὁ Νοβαλῖς, πού εἶχε συναίσθηση τῆς ἀξίας του καὶ τῆς μηδαμινότητος τοῦ ἀντιπάλου του ἐνοιθε μιὰν ἀπερίγραφη ἀπογοήτευση γιὰ τὴν ἀδικία πού τοῦ ἐγινόταν. Εἶταν τόσο ἄρρωστος!...

Ὅμως ποῖος θυμάται σήμερα τὸν πλούσιο καὶ κοσμικὸ συγγραφεὺς; κι ἂν τὸν ἀναφέρουν οἱ γραμματολογίες, τὸν ἀναφέρουν ἴσα-ἴσα χάρη στὸ Νοβαλῖς, γιὰ νὰ καυτηριάσουν τὸ γεγονός.

(*) Ἡ ἀρχὴ του στὴ σελίδα 31 τοῦ προηγούμενου φυλλαδίου (ἀρ. 40).